

tretur, tamen semper obtinet Deus gloriam suam, quæ non minus in honorum remuneratione, quam in prævaricatorum animadversione perspicitur.

Adde quod licet major hominum pars excidat a perfecta adeptione finis intrinseci, et proprii; tamen non excidit a totali adeptione ejusmodi finis. Etsi enim minor pars

hominum pertinet ad visionem Dei; tamen major pars illud assequitur, ut ratiocinari, et vivere secundum rationem possit. Non est autem absurdum, ut minor pars individuum alicujus speciei, ad perfectam finis proprii consecutionem non perveniat, modo a totali adeptione non excidat.

INDEX

LIBRORUM ET CAPITUM QUÆ IN HOC VOLUMINE CONTINENTUR

DUODECIMA CONTROVERSI GENERALIS

DE EXTREMA UNCTIONE

LIBER UNICUS

Cap. I. Qui heretici hoc Sacramentum negant. 7

II. Probatur ex Scripturis Unctionem infirmorum esse Sacramentum proprie dictum. id.

III. Refelluntur Hereticorum solutiones ad Scripturam citatam. 9

IV. Probatur ex traditione veterum, unctio- nem infirmorum esse Sacramentum. 13

V. Idem probatur ratione. 15

VI. Solvuntur argumenta adversariorum. 16

VII. De materia, et forma hujus Sacramenti. 18

VIII. De effectu hujus Sacramenti. id.

IX. De Ministro, et eo qui suscipit Sacramentum Extreme unctionis. 49

X. De Ceremoniis. 20

CONTROVERSIARUM

DE SACRAMENTO ORDINIS

LIBER UNICUS

Cap. I. Ordinationem vere ac proprie Sa- cramentum esse nove legis, qui negave- rint ex hiereticis. 21

II. Ordinationem Sacramentum esse demon- stratur ex divinis litteris. 23

III. Ordinationem Sacramentum esse, probatur ex traditione. 24

IV. Idem ostenditur ratione. 26

V. Episcopalem Ordinationem Sacramentum esse. id.

VI. Diaconatum esse verum Sacramentum. 28

VII. Subdiaconatum esse etiam Sacramentum. 30

VIII. Minores etiam Ordines Sacramenta esse. 31

IX. Manus impositionem ad essentialiam Sacramenti Ordinis pertinere. id.

X. De effectu hujus Sacramenti. 34

XI. De Ministro. id.

XII. De Ceremoniis. id.

CONTROVERSIARUM.

DE SACRAMENTO MATRIMONII.

LIBER UNICUS.

Cap. I. De statu questionis, et erroribus ha- reticorum. 37

II. Matrimonium sacramentum esse, probatur divinis litteris. 38

III. Matrimonium Sacramentum esse, probatur ex Patribus. 41

IV. Probatur ratione, Matrimonium esse sa- cramentum proprie dictum. 45

V. Solvuntur argumenta adversariorum. 47

VI. De materia, forma, et Ministro Sacramenti Matrimonii. 56

VII. Omne legitimum Matrimonium inter Christianos contractum esse Sacramen- tum. 59

VIII. Solvuntur argumenta Cæli. 61

CONTRVERSIA TERTIA	
<i>De unitate conjugii.</i>	
IX. De polygamia multarum uxorum successive.	66
X. De polygamia multarum uxorum simul.	68
XI. Solvitur argumentum adversariorum, ex Patriarcharum exemplo ductum.	72
CONTRVERSIA QUARTA.	
<i>De matrimonii firmitate.</i>	
XII. Matrimonium infidelium solubile esse, etiam quoad vinculum.	77
XIII. Matrimonium ratum, non consummatum, solvi etiam quoad vinculum, per ingressum in religionem.	79
XIV. Matrimonium consummatum solvi posse quoad thorum, et cohabitationem.	id.
XV. An matrimonium fidelium consummatum, solubile sit quoad vinculum, variis sententiis afferuntur.	82
XVI. Matrimonium insolubile esse quod vinculum, probatur ex verbo Dei, traditione, et ratione.	84
XVII. Solvuntur argumenta adversariorum.	94
CONTRVERSIA QUINTA.	
<i>De impedimentis matrimonii.</i>	
XVIII. De impedimentis Matrimonii in genere.	101
XIX. Non requiri ad essentiam Matrimonii, consensus parentum.	103
XX. Solvuntur argumenta Kennitii.	106
XXI. De impedimentis, que inhabilem simpliciter faciunt contrahentem, id est, de Voto et Ligamine.	110
XXII. De impedimento criminis.	115
XXIII. De cultus disparitate.	116
XXIV. De impedimento Cognationis: quid sit Cognatio, et quot eius gradus.	120
XXV. Sententiis afferuntur de impedimento cognationis.	123
XXVI. Rationem Canonice supputandi gradus, optimam esse, defenditur contra Bezarum.	127
XXVII. Non omnia precepta Levitici de gradibus cognationis, esse de jure nature.	129
XXVIII. Primum gradum consanguinitatis tam in recta, quam in transversa linea, et primum affinitatis in recta linea, jure nature interdictos esse, et ab homine indispensabiles.	138

XXIX. Recte ab Ecclesia prohiberi conjugia, usque ad quartum, vel septimum gradum consanguinitatis, et affinitatis.	143
XXX. De Cognatione spirituali, et legali, deque publica honestate, et Affinitate ex fornicatione.	146
XXXI. De duobus impedimentis non dirimentibus.	147
CONTRVERSIA SEXTA.	
XXXII. Causas Matrimoniales ad Ecclesie judicium pertinere.	148
CONTRVERSIA SEPTIMA.	
XXXIII. De ceremoniis Sacramenti conjugii.	150
CONTRVERSARUM	
DE GRATIA PRIMI HOMINIS	
LIBER UNICUS.	
Cap. I. Proponitur controversia, fuerit necne primus homo cum dono aliquo supernaturali conditus.	169
II. Hominem non esse initio conditum, qualis nunc nascitur, sed multo feliciorum.	170
III. Primum hominem gratiam facientem in creatione accepisse.	173
IV. Non eguisse primum hominem in statu innocentie auxilio speciali, quod excitaretur ad bene operandum, vel ad vitanda peccata.	176
V. Supernaturale donum fuisse rectitudinem, quam primus homo in creatione accepit.	178
VI. Probatur veritas quartae propositionis.	181
VII. Refelluntur argumenta contra superiorum sententiam.	185
VIII. Adamum, ejusque posteros nequam non potuisse, nisi peccassent.	191
IX. Immortalitatem primi hominis supernaturalem fuisse, non naturalem.	193
X. Paradisum terrestrem, corporalemque fuisse, in quo Adam in statu innocentie habitavit.	194
XI. Solvuntur objectiones.	196
XII. Locum terrestrem paradisi, a cognitione humana remotissimum esse.	198
XIII. Solvuntur objectiones.	201
XIV. Paradisum adhuc superesse.	id.
XV. In paradiso non solum homines, in statu innocentie, sed etiam animalia rationis expertia habitatura fuisse.	203

XVI. Cherubin custodia paradisi, non spectra aliqua, sed veros, sanctosque Angelos fuisse.	204
XVII. Cur diceretur lignum quoddam arbor scientiae boni et mali.	id.
XVIII. Lignum vite perfectam immortalitatem afferre potuisse.	id.
XIX. Solvuntur objectiones.	206

CONTRVERSARUM

DE AMISSIONE GRATIE

LIBER PRIMUS.

Cap. I. De peccati definitione.	213
II. Peccati partitiones.	214
III. De discrimine peccati mortalis, et venialis.	215
IV. Refertur sententia hereticorum.	216
V. Refellitur sententia Joviniani et Pelagii.	219
VI. Diluuntur objectiones Pelagianorum.	221
VII. Refellitur error Joan. Wicleffi, et Joan. Calvinii.	224
VIII. Refellitur error Lutheranorum.	226
IX. Peccatum veniale natura sua distinguit a mortali, ostenditur ex Scripturis.	229
X. Idem ostenditur ex traditione Ecclesiae, et Patrum.	233
XI. Idem probatur ex ratione.	235
XII. Diluuntur objectiones ex Scripturis.	237
XIII. Solvuntur objectiones ex Patribus.	242
XIV. Diluuntur objectiones ex naturali ratione petite.	245

CONTRVERSARUM

DE AMISSIONE GRATIE

LIBER SECUNDUS.

Cap. I. De erroribus circa primariam causam peccati.	248
II. Explicatur status questionis.	250
III. Sententia Zwinglii, Calvinii, et Beze ex verbis ipsorum in medium adducitur.	251
IV. Ex sententia Zwinglii, Calvinii, et Beze recte colligi, Deum esse auctorem peccatorum, que a nobis fiunt.	255
V. Ex Zwinglii, Calvinii, et Beze sententia sequi, Deum vere, ac proprie peccare.	258
VI. Ex doctrina Calvinii, Zwinglii, Beze, et similium colligi, Deum solum vere peccare, non autem homines.	261

VII. Ex doctrina Zwinglii, Calvinii, et Beze, non male colligi nihil esse peccatum, nisi falsam opinionem, et volunt Libertini.	263
VIII. Probatur ex divinis litteris, Deum nec peccare, nec esse peccati auctorem.	id.
IX. Probatur testimoniis Patrum, Deum non esse peccati auctorem.	266
X. Eadem veritas rationibus comprobatur.	269
XI. Refelluntur objectiones deprompte ex divinis litteris.	271
XII. Solvuntur objectiones ex aliis testimoniis Scripturæ.	272
XIII. Solvuntur objectiones ex aliis Scripturæ locis.	276
XIV. Solvuntur objectiones ex aliis Scripturæ testimoniis petite.	280
XV. Explicantur alia Scripturæ testimonia.	285
XVI. Explicantur loca aliquot S. Augustini, que in speciem favere videntur adversariis.	286
XVII. Solvuntur objectiones ductæ ex ratione.	293
XVIII. Solvitur objectio, que a Theologis proponi solet veritatis explicandæ gratia.	297

CONTRVERSARUM

DE AMISSIONE GRATIE

LIBER TERTIUS.

Cap. I. De tentatione, que peccatum primorum parentum precessit, quodque primi parentes vere peccaverint.	302
II. Cur Deus permisit tentari hominem, quem sciebat casurum.	304
III. De serpente, qui Evam seduxit, quod verus et naturalis fuerit serpens, quodque per eum diabolus sit locutus.	306
IV. Primum peccatum parentum primorum fuisse superbiam.	303
V. Solvuntur objectiones, et explicatur, que fuerit superbia primorum hominum.	311
VI. Primos parentes amisse fidem, et que fuerit eorum infidelitas.	314
VII. Adamum proprie non fuisse seductum.	316
VIII. Primum Adamii peccatum non potuisse esse veniale.	318
IX. Peccatum Adamii gravius fuisse quam peccatum Eve.	319
X. Peccatum primi hominis fuisse aliquo modo peccatorum omnium gravissimum, non tamen absolute.	321
XI. De pena primi peccati.	322
XII. De penitentia, et salute primorum hominum.	325

CONTROVERSIARUM

DE AMISSIONE GRATIÆ

LIBER QUARTUS.

- Cap. I. Proponitur materia disputationis sequentis, et qui de ea scripserint breviter indicantur. 328
- II. Referuntur errores circa primam questionem, quæ est, an sit aliquod peccatum originis. 329
- III. Derivari ex peccato Adami in posteros aliquod veri nominis peccatum, probatur ex cap. 5. ad Romanos. 353
- IV. Idem probatur ex aliis testimoniis Scripture divine. 559
- V. Probatur eadem veritas testimoniis Patrum, qui ante Pelagianam heresim exortam scripserunt. 342
- VI. Probatur eadem veritas ex definitione Ecclesiastica. 344
- VII. Res eadem rationibus confirmatur. 545
- VIII. Diluuntur objectiones ex Scripturis. 348
- IX. Explicantur testimonia Patrum, quæ Pelagianis in speciem favere videntur. 352
- X. Diluuntur argumenta ducta ex ratione. 557
- XI. Explicatur questio de origine anime. 359
- XII. Explicatur quomodo peccatum originis traducatur, et solvitur argumentum Pelagianorum, quod cap. x. extremo propositum fuerat. 568
- XIII. Non ab Evo, sed a solo Adamo peccatum originale trahi. 570
- XIV. Ad filios fidelium peccatum originis pertinere, quemadmodum ad filios infidelium. 571
- XV. B. Virginem Mariam sine peccato originali conceptam fuisse. 573
- XVI. Solvuntur argumenta, quæ adversus immaculatam B. Virginis conceptionem fieri solent. 578
- XVII. Refelluntur mendacia et calumnie Kennitii, circa B. Virginis conceptionem. 583
- XVIII. Non transire ad posteros per generationem omnium peccata parentum, sed primum tantum primi hominis lapsum. 384

CONTROVERSIARUM

DE AMISSIONE GRATIÆ

LIBER QUINTUS

- Cap. I. Proponitur sententia, sive potius absurdissima hæresis Illyrici. 386
- II. Refutatur error Illyrici, qui asseruit peccatum originis esse substantiam. 388
- III. Solvuntur argumenta Illyrici. 391
- IV. Proponitur et refellitur secundus error, qui est multorum Lutheranorum. 398
- V. Proponitur tertius error, qui est communis omnibus Lutheranis et Calvinistis. 401
- VI. Refutatur calumnia, et mendacia hæreticorum. 401
- VII. Refutatur ex Scripturis tertius error, qui est apud Lutheranos communis. 405
- VIII. Refellitur idem error ex testimoniis sanctorum Patrum. 410
- IX. Refellitur idem error variis rationibus. 414
- X. Solvuntur argumenta adversariorum, de prompta ex cap. 6. 7. et 8. ad Romanos. 416
- XI. Solvuntur objectiones ex aliis Scriptura locis deprompta. 412
- XII. Solvuntur objectiones ex Patribus. 425
- XIII. Respondetur ad loca, quæ producuntur ex Augustino. 430
- XIV. Solvuntur objectiones ex ratione. 436
- XV. Refellitur eorum Catholicorum sententia, qui peccatum originis in quadam positiva qualitate constituent. 440
- XVI. Refellitur error Alberti Pighii, et Ambrosii Catharini. 444
- XVII. Explicatur vera sententia de natura peccati originis. 446
- XVIII. Probatur sententia in superiori capite explicata. 447
- XIX. Probatur altera pars ejusdem sententiae. 449
- XX. Refelluntur objectiones quæ fieri possunt contra doctrinam capitis superioris. 451

CONTROVERSIARUM

DE AMISSIONE GRATIÆ

LIBER SEXTUS

- Cap. I. Variæ sententiæ de pena peccati originalis post hanc vitam. 454
- II. Refellitur prima et secunda sententia, atque asseritur, parvulos sine Baptismo decedentes, mortis æternæ poenâ esse damnandos. 455
- III. Respondetur ad objectiones contra doctrinam capitis superioris. 460
- IV. Refellitur quinta opinio, atque asseritur, parvulos sine Baptismo decedentes, non puniendos poenâ sensus, sive ignis sensibilis. 465

- V. Respondetur ad objectiones contra doctrinam capitis superioris. 467
- VI. Refellitur tertia opinio, et asseritur, probabile esse, parvulos non baptizatos passuros interiorem animi dolorem, quamvis mitissimum. 470
- VII. Respondetur ad objectiones contra doctrinam capitis superioris. 472
- VIII. Proponitur methodus future disputationis de pena peccati in hac vita. 473
- IX. Enumerantur morbi sive vulnera mentis humana. 474
- X. De morbis, ac vulneribus voluntatis. 475
- XI. De vulnere partis animæ inferioris. 477
- XII. De miseris hominum quoad corpus. 478
- XIII. De miseris nature humane, quæ extrinsecus accedunt. 479
- XIV. Ostenditur contra Pelagianos concupiscentiam esse malam. 480
- XV. Non solum concupiscentiam, sed omnes miseria humane nature poenas esse peccati. 481
- XVI. De effectu peccati originalis, quid sentiant nostri temporis hæretici. 483
- XVI. Causam reprobationis impiorum partim ad solam Dei voluntatem, partim ad peccata prava referendam esse. 575
- XVII. Quid intersit inter hominum et Angelorum electionem sive reprobationem. 578

CONTROVERSIARUM

DE GRATIA ET LIBERO ARBITRIO

LIBER TERTIUS.

- Cap. I. Premittuntur aliqua ante ipsam tractationem id est, argumentum totius operis, summa præcipuarum difficultatum, et qui scripserint de libero arbitrio. 581
- II. De nomine liberi arbitrii. 582
- III. De liberi arbitrii definitione. 583
- IV. Quam libertas sit necessaria ad liberum arbitrium. 584
- V. Probatur sententia communis, quæ ad liberum arbitrium exigit libertatem a necessitate. 585
- VI. Solvuntur argumenta contraria. 587
- VII. An liberum arbitrium sit potentia, proponuntur variæ Theologorum sententiæ. 590
- VIII. Probatur liberum arbitrium esse potentiam, videlicet ipsam voluntatem, eamque sic esse liberam, ut tamen determinetur a judicio ultimo practicæ rationis. 591
- IX. Solvuntur argumenta contra conclusionem capitis superioris. 595
- X. Liberum arbitrium non esse potentiam tantum passivam, nec partim passivam, partim activam, sed simpliciter et absolute activam. 599
- XI. Solvuntur argumenta contra doctrinam capitis superioris. 601
- XII. Per liberum arbitrium non expeti mala, sed bona. 603
- XIII. Liberum arbitrium esse tum præsentium, tum futurorum. 604
- XIV. Liberum arbitrium non esse finis, sed mediæ ad finem. 606
- XV. Subjectum liberi arbitrii non posse esse nisi naturam intelligentem. 608
- XVI. Probatur, Deum esse liberi arbitrii. 609
- XVII. Solvuntur argumenta contraria. 612
- XVIII. De fine liberi arbitrii, id est, quare Deus creaverit Angelos, et homines libero arbitrio præditos. 614

CONTROVERSIA GENERALIS

DE REPARATIONE GRATIÆ.

- IV. Probatur veritas capite superiore explicata. 506
- V. Solvuntur objectiones. 509
- VI. Gratiam gratiam facientem re non distingui ab habitu charitatis. 511
- VII. Solvuntur objectiones. 513
- VIII. Charitatem esse virtutem creatam, non ipsum Spiritum sanctum. 518
- IX. Solvuntur objectiones. 520
- X. Proponitur octava propositio, et explicatur definitio predestinationis. 555
- X. Predestinationis nullam esse causam in nobis, probatur ex divinis litteris. 557
- XI. Idem probatur ex traditione Ecclesie. 559
- XII. Idem probatur rationibus ex Scriptura, et traditione depromptis. 561
- XIII. Solvuntur argumenta contra propositionem octavam. 566
- XIV. Solvuntur argumenta ex Patribus. 569
- XV. Solvuntur argumenta ex rationibus, et simul ostenditur, non solum ad gratiam efficacem, sed etiam ad gloriam, gratis homines eligi. 572

